

Założenia dla Strategii Rozwoju Lokalnego „LGD -U ŹRÓDEŁ” 2023- 2027

(wersja do konsultacji)

Kwiecień 2023

Spis treści

1. Grupy docelowe w szczególnie trudnej sytuacji	3
Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i przedsięwzięć realizowanych w ramach określonych celów odnoszących się do tych grup.	3
2. Cele i wskaźniki	3
Opis celów i przedsięwzięć.....	3
Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru.	12
3. Budżet LSR	13
Budżet LSR w podziale na poszczególne cele i przedsięwzięcia.....	13
Budżet LSR – planowana wysokość środków na wdrażanie LSR oraz zarządzanie LSR.....	15

1. Grupy docelowe w szczególnie trudnej sytuacji

Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i przedsięwzięć realizowanych w ramach określonych celów odnoszących się do tych grup.

Na podstawie wniosków płynących z technik partycypacyjnych towarzyszących pracom nad Strategią, uznano, że grupami, które są szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR, są osoby młode do 25 roku życia oraz seniorzy – w szczególności zamieszkujący obszary wiejskie.

W przypadku seniorów, problemy tej grupy są związane z niewystarczającym zaspokojeniem potrzeb w zakresie dostępu do infrastruktury społecznej, oferty edukacyjno-kulturalnej i szeroko rozumianej oferty aktywizującej, przeciwdziałającej osamotnieniu (m.in. zajęcia z zakresu kompetencji cyfrowych, rozwijania pasji i zainteresowań, aktywności fizycznej). Ponadto wskazano, że jednym z podstawowych problemów jest brak dostępu do usług opiekuńczych, w szczególności w miejscu zamieszkania (brak opiekunów dziennych) oraz utrudniony dostęp do usług medycznych wynikający często z ograniczonej mobilności oraz wydłużonego oczekiwania do lekarzy specjalistów.

Założone przedsięwzięcia będą przyczyniały się do rozwoju oferty z zakresu aktywizacji i integracji osób starszych oraz zagospodarowania czasu wolnego, tworząc tym samym miejsca i możliwości do integracji osób starszych np.: warsztaty, szkolenia z zakresu umiejętności korzystania z komputera, telefonu bądź komunikatorów i aplikacji mobilnych. Zajęcia aktywizacyjne pozwolą na utrzymanie sprawności fizycznej i umysłowej osób starszych oraz podniesienie jakości ich życia. W Strategii przewidziano zadania wspierające osoby młode do 25 roku życia.

Przedsięwzięcia dla tej grupy będą ukierunkowane na pomoc w podjęciu aktywności zawodowej, są to m.in. przedsięwzięcia zakładające wsparcie w zakresie tworzenia nowych przedsiębiorstw w szczególności w branży turystycznej i około turystycznej, a także realizację programów ukierunkowanych na wspieranie rozwoju już istniejących przedsiębiorstw, umożliwiając tym samym mieszkańcom znalezienie pracy bez konieczności podejmowania samozatrudnienia. Ponadto w wyniku zgłoszonych przez tą grupę potrzeb zaplanowano działania, które mają wspierać rozwijanie zarówno kompetencji branżowych (marketing, reklama, szkolenia językowe, IT, zawodowe) jak i kompetencji „miękkich” (współpraca w grupie, asertywność, prezentacja, umiejętności wyszukiwania informacji czy rozwiązywania problemów).

2. Cele i wskaźniki

Opis celów i przedsięwzięć

Podstawę do opracowania poniższych celów LSR stanowiły wyniki badań ankietowych, analiza SWOT oraz wyniki spotkań warsztatowych. Wnioski wypracowane w trakcie warsztatów strategicznych (przeprowadzonych w każdej z gmin), w ramach, których zostały zdefiniowane cele i przedsięwzięcia rozwojowe, będą mogły stanowić podstawę Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2021-2027 oraz

projektów finansowanych i realizowanych w ramach niniejszej strategii. Kwestie związane z kierunkami rozwojowymi oraz zakresami projektów zostały poruszone również w badaniach ankietowych. Przy konstruowaniu celów szczegółowych wykorzystano także wnioski z raportu ewaluacyjnego.

Na Strategię składają się cele szczegółowe, a w ich ramach będą realizowane przedsięwzięcia. Część z nich nawiązuje bądź stanowi kontynuację działań realizowanych w poprzednim okresie programowania a część będzie realizowana po raz pierwszy.

Cel szczegółowy 1. Rozwój przedsiębiorczości, aktywności mieszkańców

Wynika z potrzeb i postulatów mieszkańców zakomunikowanych podczas badań ankietowych i spotkań informacyjno-konsultacyjnych w punktach konsultacyjnych. Cel ten wynika również z rekomendacji zawartych w badaniu ewaluacyjnym „Ewaluacja zewnętrzna Lokalnej Strategii Rozwoju” mijającego okresu programowania.

Należy skoncentrować się na dalszym tworzeniu i rozwijaniu przedsiębiorstw (tego typu przedsięwzięcia cieszyły się w poprzednim okresie programowania dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej). W ramach tworzenia nowych miejsc pracy kontynuowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na zakładanie działalności gospodarczej oraz rozwój funkcjonujących przedsiębiorstw. Ponadto mieszkańcy wskazali, że największym wsparciem powinny zostać objęte młode osoby do 25. roku życia. Istotne w kontekście przeprowadzonych konsultacji jest podnoszenie kompetencji i kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy: zarówno dla osób poszukujących zatrudnienia, co pozwoli im na zwiększenie szans w znalezieniu pracy, jak i podnoszenie kwalifikacji wśród osób zamieszkujących obszar LGD. Działania z zakresu podnoszenia kompetencji będą obejmować zarówno kompetencje „miękkie” jak i umiejętności i kwalifikacje stricte zawodowe. Efektem ww. działań będą nowe miejsca pracy oraz nabyte przez uczestników przedsięwzięć kompetencje i kwalifikacje.

Cel ogólny 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru LGD

Stanowi odpowiedź na oczekiwania wyrażane przez uczestników badań ankietowych, a także wnioski z raportu ewaluacyjnego, podkreślające zapotrzebowanie na kontynuowanie przedsięwzięć w obszarze turystyki. Kontynuowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na rozwój „Piekielnego Szlaku”, Parków Nordic Walking i infrastruktury turystycznej wokół nich. Preferowana będzie tzw. turystyka weekendowa. Dodatkowo należy zwrócić szczególną uwagę na rozszerzenie promocji turystyki o nowe obszary (np.: turystyka konna, turystyka wodna – spływy kajakowe, turystyka w oparciu o walory przyrodnicze i dziedzictwo kulinarne). Efektem ww. działań będzie budowa/przebudowa lub modernizacja ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej oraz rozpropagowanie i poszerzenie zakresu działań w ramach „Piekielnego Szlaku” i Parków Nordic Walking. Zakłada się również podjęcie działań mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez: realizację szkoleń, warsztatów,

spotkań informacyjnych. Spotkania będą dotyczyły działań mających na celu oszczędzanie energii, zasobów naturalnych oraz działań mających na celu ograniczanie wpływu szkodliwych substancji na środowisko naturalne. Działanie będzie również ukierunkowane na promocję zadań inwestycyjnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Ponadto cel będzie obejmował przedsięwzięcia związane z promocją obszaru całego LGD pod kontem marketingowym: publikacje dotyczące atrakcji turystycznych, miejsc historycznych, obszarów rekreacyjnych, w tym „Piekielnego Szlaku” i Parków Nordic Walking.

Cel ogólny 3. Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców obszaru

Opiera się na potencjale mieszkańców obszaru i zwiększonej aktywności społecznej (na obszarze LGD działa wiele organizacji pozarządowych, klubów sportowych, zespołów artystycznych), a także wynika z wniosków płynących z raportu ewaluacyjnego oraz badań ankietowych, gdzie jednoznacznie wskazano dalszą potrzebę realizacji przedsięwzięć służących integracji społecznej w tym międzypokoleniowej oraz wzmacnianiu poczucia jedności i tożsamości.

Jednym z filarów pozostaje ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin wchodzących w skład LGD, gdyż we wspólnej trosce o otoczenie przejawiają się postawy zaangażowania i odpowiedzialności.

Kolejny aspekt stanowi wsparcie dla aktywności i oddolnych inicjatyw mieszkańców, w szczególności tych przyczyniających się do animacji kulturalno-społecznej oraz łączenia podmiotów i społeczności z terenu LGD. W działaniach wspierających samoorganizowanie się społeczności lokalnych i kreowanie lokalnych liderów należy zwrócić szczególną uwagę zwłaszcza na potrzeby nieformalnych grup mieszkańców. Istotne znaczenie będą miały również działania ukierunkowane na budowanie kompetencji, aktywizację i integrację mieszkańców obszaru LGD w wieku 60+.

Działania te będą realizowane poprzez szkolenia, w tym szkolenia z zakresu podnoszenia kompetencji cyfrowych osób starszych. Zakłada się również możliwość realizacji wsparcia bezpośredniego, ukierunkowanego na ułatwienie funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej (np.: asystent osoby starszej, taksówka na życzenie, usługi door to door).

Zestawienie celów szczegółowych oraz przedsięwzięć wraz ze wskaźnikami produktu.

Cel szczegółowy	przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Opis zadań
1. Rozwój przedsiębiorczości, aktywności mieszkańców	1.1 Rozwój działalności gospodarczej.	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Szt.	18	Wsparcie ma uwzględniać rozwój przedsiębiorstw w sposób chroniący środowisko nie prowadzący do jego degradacji. Możliwość finansowania OZE. Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań.
	1.2 Podejmowanie działalności gospodarczej.	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Szt.	18	Kierowanie oferty aktywizacyjnej zwłaszcza do absolwentów szkół i osób do 25 roku życia oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Możliwość finansowania OZE. Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań.
	1.3 Podnoszenie kompetencji niezbędnych na rynku pracy	Liczba szkoleń/kursów	Szt.	18	Szkolenia z zakresu kompetencji niezbędnych na rynku pracy w tym miękkich takich jak praca w grupie, umiejętność rozwiązywania problemów, konfliktów, etyka pracy itp.:

Cel szczegółowy	przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Opis zadań
2. Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru LGD	2.1 Infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i/lub kulturowa	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej/rekreacyjnej	Szt.	20	Budowa lub przebudowa, modernizacja ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej. budowa i/ lub przebudowa i/ lub wytyczenie i/ lub zagospodarowanie i oznakowanie ścieżek i/ lub szlaków turystycznych i/ lub budowa infrastruktury przy ścieżkach i/ lub szlakach,
	2.2 Rozwój usług turystycznych przez rozwój "Piekielnego Szlaku" i Parków Nordic Walking	Liczba operacji polegająca na rozwoju „Piekielnego Szlaku” Lub Liczba zrealizowanych projektów współpracy	Szt.	40	Działania promujące, realizacja wydarzeń na „Piekielnym Szlaku”. Rozszerzenie promocji turystyki o nowe obszary (turystyka konna, turystyka wodna – spływy kajakowe, turystyka w oparciu o walory przyrodnicze i dziedzictwo kulinarne), wioski tematyczne, wprowadzenie odznaki turystycznej.
			Szt.	1	
	2.3 Rozwój	Liczba	Szt.	4	Konferencja, szkolenie, warsztat,

Cel szczegółowy	przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Opis zadań
	potencjału gospodarczego obszaru LGD poprzez rozwój turystyki rowerowej i wykorzystanie dostępnej infrastruktury rowerowej	wydarzeń/szkoleń/warsztatów			spotkanie, festyn, akcja społeczna itp.; Wyjazd studyjny; Promowanie obszaru, produktów, usług lokalnych; Wzmocnienie kapitału społecznego
	2.4 Wydarzenia na „Piekielnym Szlaku” i w Parkach Nordic Walking	Liczba wydarzeń	Szt.	10	Działania integrujące i aktywizujące mieszkańców w zakresie aktywizacji sportowej, promocji lokalnej turystyki.
	2.5 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba szkoleń/warsztatów	Szt.	10	Warsztaty, szkolenia, webinaria. Działania edukacyjne podnoszące wiedzę, w tym z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych,
	2.6 Marketing obszaru LGD	Liczba wydarzeń promocyjnych	Szt.	10	Konferencje, szkolenia, warsztaty, festyn, akcja społeczne itp. Promowanie produktów i usług lokalnych.
3. Wzmocnienie kapitału	3.1 Wzmocnienie kapitału	Liczba szkoleń	szt	8	Organizacja szkoleń i/ lub warsztatów o charakterze

Cel szczegółowy	przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Opis zadań
społecznego mieszkańców obszaru	społecznego mieszkańców obszaru LGD				edukacyjno – rozwojowym: szkolenia z kompetencji miękkich, szkolenia zawodowe
	3.2 Wzmocnienie potencjału lokalnych NGO i grup nieformalnych	Liczba szkoleń/warsztatów/doradztwa	Szt.	20	Usługi szkoleniowo-doradcze, usługi księgowe, prawne, sieciowanie lokalnych NGO, zawiązywanie partnerstw, szkolenia lokalnych liderów,
	3.3 Rozwój infrastruktury rekreacyjnej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów małej infrastruktury	Szt.	25	Tworzenie miejsc do spotkań mieszkańców. Rozwój małej niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjnej/kulturalnej/sportowej, w tym dostosowanej do potrzeb osób starszych.
	3.4 Dialog międzypokoleniowy	Liczba wydarzeń integrujących/aktywizujących	Szt.	15	Konferencja, szkolenie, warsztat, spotkanie, festyn, akcja społeczna itp.. Działania integrujące i aktywizujące mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem grup w niekorzystnej sytuacji - seniorów oraz młodych osób (łączenie pokoleń, świetlice, kluby młodzieżowe, zainteresowań itp.:).

Cel szczegółowy	przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Opis zadań
					Realizacja form skierowanych bezpośrednio na zapewnienie wsparcia na rzecz osób starszych (np. taksówka dla seniora, wsparcie asystenta).
	3.5 Promocja dziedzictwa kulturowego	Liczba wydarzeń promocyjnych	Szt.	10	Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i/ lub historycznego poprzez kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów, ginących zawodów i rzemiosła, języka regionalnego.
	3.6 Budowanie kompetencji i integracja mieszkańców obszaru LGD – osoby starsze	Liczba spotkań edukacyjnych	Szt.	20	Warsztaty, szkolenia z zakresu umiejętność korzystania z komputera, telefonu bądź komunikatorów i aplikacji mobilnych. Działania integrujące i aktywizujące. Integracja i aktywizacja seniorów, tworzenie nowych więzi społecznych lokalnych, poprawienie kondycji psychofizycznej. Realizacja form skierowanych bezpośrednio na zapewnienie

Cel szczegółowy	przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Opis zadań
					wsparcia na rzecz osób starszych (np. taksówka dla seniora, wsparcie asystenta).

Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru.

W ramach LSR planuje się następują ce tryby operacji:

- Operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD (konkursy),
- Projekty grantowe,
- Operacje własne LGD.

Kryteria wyboru operacji zostały opracowane w oparciu o materiały uzyskane w trakcie konsultacji społecznych, opracowanej diagnozy i analizy SWOT z uwzględnieniem zdiagnozowanych problemów i potrzeb społeczności lokalnej. Kryteria będą ściśle powiązane z celami i grupami docelowymi, do których jest kierowane wsparcie, w zależności od rodzaju beneficjenta, z uwzględnieniem wyników diagnozy i analizy SWOT.

Premiowane będą projekty odpowiadające na zagadnienia związane z:

- Innowacyjnością usług,
- Cyfryzacją,
- Środowiskiem,
- Zmianami demograficznymi,
- grupami w niekorzystnej sytuacji,
- Obszarem OSI (np.: grupy docelowe z obszarów marginalizowanych).

Przykład:

W przypadku przedsięwzięć związanych z rozwojem przedsiębiorczości premiowane będą operacje polegających na utworzeniu więcej niż jednego miejsca pracy.

Dodatkowe punkty również otrzymają operacje innowacyjne i mające pozytywny wpływ na ochronę środowiska.

Premiowane będzie skierowanie działań do osób młodych do 25 roku życia (zatrudnianie lub samozatrudnienie).

3. Budżet LSR

Budżet LSR w podziale na poszczególne cele i przedsięwzięcia

	Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 (Rozwój przedsiębiorczości, aktywności mieszkańców)	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
1	700.000	P.1.1 Rozwój działalności gospodarczej	przedsiębiorstwa	konkurs
2	200.000	P.1.2. Podejmowanie działalności gospodarczej	osoby fizyczne w tym osoby młode do 25 roku życia	konkurs
3	15.000	P.1.3 Podnoszenie kompetencji niezbędnych na rynku pracy	osoby fizyczne niezatrudnione/pracujące/uczące się/zamieszkałe na obszarze LGD	operacja własna
		Przedsięwzięcia w ramach C.2 (Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru LGD)	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
1	218.742	P.2.1 Infrastruktura turystyczna, rekreacyjna i/lub kulturowa	gminy	Konkurs (EFRR - infrastruktura)
2	100 000	P.2.2 Rozwój usług turystycznych przez rozwój "Piekielnego szlaku" i Parków Nordic Walking	gminy	operacja własna - projekt partnerski krajowy
3	15 000	P.2.3 Rozwój potencjału gospodarczego obszaru LGD poprzez rozwój turystyki rowerowej i wykorzystanie	mieszkańcy	operacja własna

		dostępnej infrastruktury rowerowej		
4	105 000	P.2.4 Wydarzenia na „Piekielnym Szlaku” i w Parkach Nordic Walking	mieszkańcy, turyści	projekt grantowy
5	50 000	P.2.5 Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	mieszkańcy	projekt grantowy
6	70 000	P.2.6 Marketing obszaru LGD	mieszkańcy	projekt grantowy
		Przedsięwzięcia w ramach C.3 (Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców obszaru)	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
1	15 000	P.3.1 Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców obszaru LGD	mieszkańcy	operacja własna
2	50 000	P.3.2 Wzmocnienie potencjału lokalnych NGO i grup nieformalnych	Mieszkańcy, NGO	projekt grantowy
3	450 000	P.3.3 Rozwój infrastruktury rekreacyjnej	gminy	konkurs gminy
4	100 000	P.3.4 Dialog międzypokoleniowy	mieszkańcy	projekt grantowy
5	70 000	P.3.5 Promocja dziedzictwa kulturowego	mieszkańcy	projekt grantowy
6	60 000	P.3.6 Budowanie kompetencji, aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LGD – osoby starsze	osoby starsze 60+	projekt grantowy
Razem	2.218.742			

Budżet LSR – planowana wysokość środków na wdrażanie LSR oraz zarządzanie LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	2.000.000	218.742	0	2.218.742
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	462.500	0	0	462.500
Razem	2.462.500	218.742	0	2.681.242

* Wysokość środków danego funduszu na RLKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW.

** W wierszu odpowiadającym danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.